

UCHWAŁA NR XII/91/2020

RADY GMINY GZY

z dnia 21 lutego 2020 roku

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego dla Gminy Gzy
na lata 2020 -2022**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2019r. poz. 506 z późn.zm.), art.2 ust.4 pkt 1 ustawy z dnia 19 sierpnia 1994r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2018r. poz.1878 z późn.zm.), rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 8 lutego 2017r. w sprawie Narodowego Programu Ochrony Zdrowia na lata 2017-2022 (Dz. U. z 2017r. poz. 458) Rada Gminy Gzy uchwała, co następuje:

- §1. Przyjmuje się Gminny Program Ochrony Zdrowia Psychicznego dla Gminy Gzy na lata 2020-2022 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.
- §2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Gzy.
- §3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

**PRZEWODNICZĄCY
RADY**

Zdzisław Kaczorowski

GMINNY PROGRAM OCHRONY ZDROWIA PSYCHICZNEGO DLA GMINY GZY NA LATA 2020 - 2022

1. Wprowadzenie

Zdrowie psychiczne według definicji Światowej Organizacji Zdrowia to „stan pełnego, dobrego samopoczucia fizycznego, psychicznego, ale również taki stan, w którym osoba jest świadoma swojego potencjału, może radzić sobie z problemami, stresem, efektywnie pracować i funkcjonować w społeczeństwie”. Promocja zdrowia jest więc procesem zmierzającym do zachowania zdrowia. Działania promocyjne i profilaktyczne często w mniejszym lub większym stopniu zachodzą na siebie. Profilaktyka jest jedną z procedur ingerowania w rzeczywistość społeczną i świadomość kształtowania rozwoju tej rzeczywistości.

Zgodnie z przepisami Ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 roku o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2018r. poz.1878 z późn.zm.) ochronę zdrowia psychicznego zapewniają organy administracji rządowej i samorządowej oraz instytucje do tego powołane.

W przypadku samorządu gminnego ochrona zdrowia psychicznego polegać będzie przede wszystkim na realizacji celów głównych i szczegółowych z zakresu promocji zdrowia psychicznego i zapobiegania zaburzeniom psychicznym oraz zapewnienia osobom z zaburzeniami psychicznymi pomocy i wsparcia społecznego. Ochrona zdrowia psychicznego według ww. ustawy obejmuje zakres zadań:

- 1) promowanie zdrowia psychicznego i zapobieganie zaburzeniom psychicznym,
- 2) zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronnej i powszechnie dostępnej opieki zdrowotnej oraz innych form opieki i pomocy niezbędnych do życia w środowisku rodzinnym i społecznym,
- 3) kształtowanie wobec osób z zaburzeniami psychicznymi właściwych postaw społecznych, a zwłaszcza zrozumienia, tolerancji, życzliwości oraz przeciwdziałania ich dyskryminacji.

Powyższe działania określone są w Narodowym Programie Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2017- 2022, który został wprowadzony rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 8 lutego 2017 roku (Dz.U. z 2017r., poz. 458). Program określa w szczególności:

- 1) okres jego obowiązywania,
- 2) dialog w sytuacji zagrożeń dla zdrowia psychicznego, w tym zróżnicowań regionalnych,
- 3) cele główne i szczegółowe,
- 4) sposób realizacji zadań,

5) niezbędne działania legislacyjne mające na celu zapewnienie przestrzegania praw osób z zaburzeniami psychicznymi.

Prowadzenie działań określonych w Narodowym Programie Ochrony Zdrowia Psychicznego należy do zadań własnych samorządów województw, powiatów i gmin, a także zadań Narodowego Funduszu Zdrowia oraz Ministrów właściwych ze względu na charakter działań określonych w Programie. Niniejszy program określa i wyznacza kierunki działania w zakresie poprawy stanu zdrowia psychicznego mieszkańców gminy Gzy, zaspokajania ich potrzeb zdrowotnych, bytowych i samorealizacji. Powiązany jest z Gminną Strategią Rozwiązywania Programów Społecznych na lata 2016 - 2020. Nawiązuje do Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2017 - 2022, który mówi, że ochrona zdrowia psychicznego polegać będzie na realizacji celu głównego z zakresu zapewnienia osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronnej opieki adekwatnej do ich potrzeb oraz celu szczegółowego polegającego na udzielaniu wsparcia psychologiczno-pedagogicznego uczniom, rodzicom i nauczycielom oraz udzielenie pomocy psychologiczno-pedagogicznej dzieciom i młodzieży w przedszkolach, szkołach i placówkach.

2. Podstawa prawna

Podstawę do podejmowania działań w zakresie ochrony zdrowia, w tym zdrowia psychicznego wyznaczają następujące akty prawne:

1. Ustawa z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2019r., poz.506 z późn.zm.), zgodnie z którą do zadań własnych gminy należy zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty z zakresu ochrony zdrowia.

2. Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 roku o ochronie zdrowia psychicznego (Dz.U. z 2018r., poz. 1878 z późn.zm.) zgodnie z którą ochronę zdrowia psychicznego zapewniają organy administracji rządowej i samorządowej oraz instytucje do tego powołane.

3. Ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz.U. z 2019r., poz.1507 z późn.zm.) zgodnie z którą do zadań własnych Gminy należy opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, wspierania osób niepełnosprawnych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka.

4. Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2011- 2020 przyjęta Uchwałą Nr IV/13/11 z dnia 31 stycznia 2011 roku Rady Gminy Gzy.

5. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. 2015r., poz.1390 z późn.zm.).

6. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z 2019r., poz. 852 z późn.zm.)

7. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2019r. Poz.1111 z późn.zm.), zgodnie z którą wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych to zespół planowanych działań mających na celu przywrócenie rodzinie zdolności do wypełnienia tych funkcji.

8. Ustawa z dnia 24 kwietnia 2004 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz.U. z 2019r., poz.688 z późn.zm.)

9. Ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 roku o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz.U. z 2019r., poz. 1373 z późn.zm.), co oznacza zapewnienie równego dostępu do świadczeń opieki zdrowotnej.

10. Ustawa z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2019r., poz. 2277 ze zm.), zgodnie z którą do jednostek samorządu terytorialnego należy prowadzenie działań informacyjno - edukacyjnych, w tym kampanii edukacyjnych, dotyczących ryzyka szkód wynikających ze spożywania alkoholu dla konsumentów i ich otoczenia, w zakresie poprawy stanu zdrowia psychicznego mieszkańców, zaspokajania ich potrzeb zdrowotnych, bytowych i samorealizacji.

11. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 4 sierpnia 2016r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016- 2020 (Dz. U. z 2016r., poz. 1492), na podstawie którego jednostki samorządu terytorialnego zobowiązane są do opracowania i realizacji samorządowych programów lub strategii ochrony zdrowia psychicznego, prowadzenia działań na rzecz upowszechnienia wiedzy na temat zdrowia psychicznego i jego uwarunkowań, kształtowania przekonań, postaw zachowań i stylu życia wspierającego zdrowie psychiczne, rozwijania umiejętności radzenia sobie w sytuacjach zagrażających zdrowiu psychicznemu.

12. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 8 lutego 2017r. w sprawie Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2017- 2022 (Dz.U. z 2017r., poz. 458), którego cele szczegółowe wytyczają kierunki postępowania w zakresie zapewnienia osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronnej opieki adekwatnej do ich potrzeb; w zakresie prowadzenia działań na rzecz zapobiegania stygmatyzacji i dyskryminacji osób z zaburzeniami psychicznymi; w zakresie monitorowania i oceny skuteczności działań realizowanych w ramach Programu.

3. Działania zapobiegawcze w zakresie ochrony zdrowia psychicznego

Zgodnie z ustawą o ochronie zdrowia psychicznego osoby z zaburzeniami psychicznymi to:

- osoby chore psychicznie (wykazujące zaburzenia psychiatryczne),
- osoby upośledzone umysłowo,
- osoby wykazujące inne zakłócenia czynności psychicznych, które zgodnie ze stanem wiedzy medycznej zaliczane do zaburzeń psychicznych, a osoby te wymagają świadczeń zdrowotnych lub innych form pomocy i opieki niezbędnych do życia w środowisku rodzinnym lub społecznym.

Działania zapobiegawcze w zakresie ochrony zdrowia psychicznego podejmowane są głównie: wobec dzieci, młodzieży i osób starszych oraz osób znajdujących się w sytuacjach stwarzających zagrożenie dla ich zdrowia psychicznego. Działania te obejmują:

- stosowanie zasad ochrony zdrowia psychicznego w pracy szkół, placówkach oświatowych, opiekuńczo - wychowawczych, resocjalizacyjnych;
- tworzenie placówek rozwijających działalność zapobiegawczą, przede wszystkim poradnictwa psychologicznego oraz placówek specjalistycznych z uwzględnieniem wczesnego rozpoznawania potrzeb dzieci z zaburzeniami rozwoju psychoruchowego,
- wspieranie grup samopomocy w zakresie ochrony zdrowia psychicznego przez zakłady opieki zdrowotnej,

- wprowadzenie zagadnień ochrony zdrowia psychicznego do programu przygotowania zawodowego osób zajmujących się wychowaniem, nauczaniem, resocjalizacją, leczeniem i opieką, zarządzaniem i organizacją pracy oraz organizacją wypoczynku,

-podejmowanie badań naukowych służących umacnianiu zdrowia psychicznego i zapobieganiu zaburzeniom psychicznym,

-uwzględnienie zagadnień zdrowia psychicznego w działalności publicznych środków masowego przekazu,

- działania edukacyjne w zakresie zdrowia psychicznego.

4. Wsparcie osób z zaburzeniami psychicznymi

1. Poradnictwo socjalno-bytowe oraz przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.

2. Podejmowanie działań interwencyjnych w celu umieszczenia osoby w szpitalu psychiatrycznym bez zgody.

3. Podejmowanie działań w celu uzyskania postanowienia sądu o umieszczenie w szpitalu psychiatrycznym, w zakładzie opiekuńczo - wychowawczym, w domu pomocy społecznej, w ZOL - pomoc w wykonaniu postanowienia.

4 Kierowanie do Domu Pomocy Społecznej,

S. Pomoc rodzinom w radzeniu sobie z następstwami choroby w ramach pracy socjalnej,

6. Realizacja zadań wynikających z ustaw: o ochronie zdrowia psychicznego oraz pomocy społecznej.

7. Działania zapobiegające wykluczeniu społecznemu osób z zaburzeniami psychicznymi.

Opieka zdrowotna realizowana jest w ramach podstawowej opieki w formie doraźnej, ambulatoryjnej, finansowanych z Narodowego Funduszu Zdrowia.

5. Priorytety

Wyznacznikiem do określenia priorytetów i kierunków podejmowanych działań w zakresie ochrony zdrowia psychicznego jest Narodowy Program Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2017- 2022. Priorytety dla Gminy Gzy są spójne z Narodowym Programem Ochrony Zdrowia Psychicznego.

Główne cele programu brzmią:

1) zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronnej opieki adekwatnej do ich potrzeb;

2) prowadzenie działań na rzecz zapobiegania stygmatyzacji i dyskryminacji osób z zaburzeniami psychicznymi;

3) monitorowanie i ocena skuteczności działań realizowanych w ramach Programu.

Gmina w ramach Gminnego Programu będzie podejmować działania poprzez:

1. Zbieranie informacji o potrzebach i uwarunkowaniach zdrowotnych mieszkańców.

2. Promocja zdrowia psychicznego i zapobieganie zaburzeniom psychicznym.
3. Zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi pomocy niezbednej do zycia w srodowisku rodzinnym i spolecznym.
4. Wczesna profilaktyka, wykrywanie zaburzen psychicznych swoistych dla okresu dzieciinstwa i dorastania oraz wczesnych form zaburzen psychicznych i zachowania.
5. Oddziaływanie na srodowiska zagrozone od alkoholu i srodkow odurzajacych oraz przemocy poprzez organizowanie czasu wolnego dzieci i mlodziezy.
6. Współpraca z jednostkami gminnymi i innymi podmiotami w zakresie wczesnego rozpoznawania zaburzen.

6. Realizatorzy programu.

Program wdrażać będą:

1) realizatorzy:

- Urząd Gminy Gzy we współpracy z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gzach i Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- placówki oświatowe z terenu Gminy Gzy.

2) partnerzy wspierający:

- Niepubliczne Zakłady Opieki Zdrowotnej,
- Powiat Pułtuski,
- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Pułtusk.

7. Działania:

1. Promocja zdrowia psychicznego i zapobieganie zaburzeniom psychicznym.
2. Upowszechnianie wiedzy na temat zdrowia psychicznego, kształtowanie zachowań i stylów życia korzystnych dla zdrowia psychicznego, rozwijanie umiejętności radzenia sobie w sytuacjach zagrażających zdrowiu psychicznemu.
3. Przeciwdziałanie stygmatyzacji, dyskryminacji i wykluczeniu społecznemu osób z zaburzeniami psychicznymi.
4. Zwiększenie integracji społecznej osób z zaburzeniami psychicznymi.

8. Harmonogram działań Gminnego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2020 - 2022

Działania	Zadania	Podmioty odpowiedzialne	Wskaźniki
1. Promocja zdrowia psychicznego i zapobiegania zaburzeniom psychicznym oraz poprawa jakości życia osób starszych.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Przeprowadzenie konkursów szkolnych nt; zdrowego stylu życia 2. Organizowanie kampanii na rzecz zdrowego stylu życia. 3. Prelekcja nt. "Wpływ zdrowego żywienia i aktywności fizycznej na jakość życia osób starszych". 	Placówki oświatowe, Urząd Gminy Gzy, Zakłady Opieki Zdrowotnej, Gminna Biblioteka Publiczna w Gzach	<ul style="list-style-type: none"> • ile konkursów przeprowadzono, • ile kampanii zorganizowano, • ile osób uczestniczyło w prelekcjach
2. Upowszechnienie wiedzy na temat zdrowia psychicznego, kształtowanie zachowań i stylów życia korzystnych dla zdrowia	<ol style="list-style-type: none"> 1. Organizowanie spotkań z rodzicami i uczniami w formie prelekcji nt. ochrony zdrowia psychicznego. 	Placówki oświatowe, Urząd Gminy Gzy, Zakłady Opieki Zdrowotnej	<ul style="list-style-type: none"> • liczba spotkań • liczba programów profilaktycznych

psychicznego, kształtowanie zachowań i stylów życia korzystnych dla zdrowia psychicznego. Rozwijanie umiejętności radzenia sobie w sytuacji zagrażającej zdrowiu psychicznemu.	<ol style="list-style-type: none"> 2. Wprowadzenie programów profilaktycznych dotyczących: <ul style="list-style-type: none"> -uzależnień, - przemocy, -zdrowego odżywiania, -anoreksji, depresji. 3. Poradnictwo i pomoc w sytuacjach kryzysowych zagrażających zdrowiu psychicznemu. 		<ul style="list-style-type: none"> • liczba udzielonych porad
3. Przeciwdziałanie stygmatyzacji, dyskryminacji i wykluczeniu społecznemu osób z zaburzeniami.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Organizowanie działań wspierających w sytuacjach zagrażających zdrowiu psychicznemu m.in. wynikających z długotrwałego bezrobocia, bezdomności, ubóstwa. 2. Organizowanie form wsparcia w środowisku lokalnym poprzez realizację specjalistycznych usług opiekuńczych, prowadzenie mieszkania socjalnego w sytuacji kryzysowych. 3. Prowadzenie kampanii informacyjnych skierowanych na wywołanie postaw zrozumienia i akceptacji dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz działań 	Urząd Gminy Gzy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gzach, Powiatowy Urząd Pracy w Pułtusk, Zakłady Opieki Zdrowotnej	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba podjętych działań • Liczba kampanii zorganizowanych • Liczba osób, które udało się zaktywizować
4. Zwiększenie integracji społecznej osób z zaburzeniami psychicznymi.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Rozwój pomocy sąsiedzkiej i wolontariatu. 2. Organizowanie grup wsparcia dla osób starszych i samotnych 3. Organizowanie spotkań integracyjnych 4. Zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi pomocy niezbędnej do życia w środowisku rodzinnym i społecznym 5. Współpraca z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Pułtusk, Powiatowym Urzędem Pracy w Pułtusk w zakresie aktywizacji społecznej i zawodowej osób z zaburzeniami psychicznymi. 	Urząd Gminy Gzy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gzach, placówki oświatowe, zakłady opieki zdrowotnej	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba uczestników grup wsparcia i spotkań • Formy pomocy osobom z zaburzeniami psychicznymi • Rodzaje współpracy z instytucjami

9. Finansowanie

Finansowanie Programu odbywać się będzie w ramach - środków budżetu Gminy Gzy, budżetów placówek oświatowych, zakładów opieki zdrowotnej i Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Gzach, dotacji oraz środków pozabudżetowych pozyskanych z innych źródeł.

PRZEWODNICZĄCY
RADY

J. Kaczorowski
Zdzisław Kaczorowski